

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Projekt ustawy konstytucyjnej o autonomii Śląska opracowany przez posła Buzka

Liczba stron oryginału

16

Liczba plików skanów

17

Liczba plików publikacji

17

Sygnatura/numer zespołu

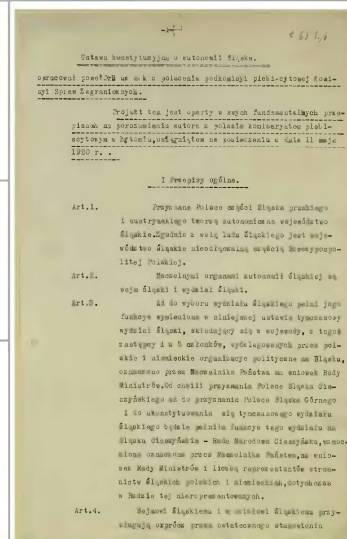
TR 063.001

Data wydania oryginału

1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

Digitalizacja

Ustawa konstytucyjna o autonomii Śląska.

opracował poseł Dr B. uz e k z polecenia podkomisji plebiscytowej Komisji Spraw Zagranicznych.

Projekt ten jest oparty w swych fundamentalnych przepisach na porozumieniu autora z polskim komisaryatem plebiscytowym w Bytomiu, osiągniętem na posiedzeniu z dnia 11 maja 1920 r. .

I Przepisy ogólne.

- Art. 1. Przyznane Polsce części Śląska pruskiego i austriackiego tworzą autonomiczne województwo śląskie. Zgodnie z wolą ludu śląskiego jest województwo śląskie nieodłączalną częścią Rzeczypospolitej Polskiej.
- Art. 2. Naczelnymi organami autonomii śląskiej są sejm śląski i wydział śląski.
- Art. 3. Aż do wyboru wydziału śląskiego pełni jego funkcje wymienione w niniejszej ustawie tymczasowy wydział śląski, składający się z wojewody, z tegoż zastępcy i z 5 członków, wydelegowanych przez polskie i niemieckie organizacje polityczne na Śląsku, oznaczone przez Naczelnika Państwa na wniosek Rady Ministrów. Od chwili przyznania Polsce Śląska Cieszyńskiego aż do przyznania Polsce Śląska Górnego i do ukonstytuowania się tymczasowego wydziału śląskiego będzie pełniła funkcje tego wydziału na Śląsku Cieszyńskim - Rada Narodowa Cieszyńska, wzmocniona oznaczona przez Naczelnika Państwa, na wniosek Rady Ministrów i liczbą reprezentantów stronnictw śląskich polskich i niemieckich, dotychczas w Radzie tej niereprezentowanych.
- Art. 4. Sejmowi śląskiemu i wydziałowi śląskiemu przysługują oprócz prawa ostatecznego stanowienia

w sprawach komunalnych województwa śląskiego prawa wyszczególnione w niniejszej ustawie konstytucyjnej-

Ustawa niniejsza nie przeszkadza w niczem rozszerzaniu tych praw w drodze zwyczajnego ustawodawstwa państwowego.

Art.5. Ustawa niniejsza jest częścią składową konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, może być jednak zmieniona tylko za zgodą ludu śląskiego, wyrażoną większością głosów, w drodze referendum ludowego, odbywającego się według przepisów śląskiej ustawy zasadniczej o ustroju autonomii śląskiej.

II. O sejmie i ustawodawstwie śląkiem.

Art.6. Pierwszy sejm śląski będzie wybrany w głosowaniu powszechnem, bez pośredniem, równem, tajnem i stosunkowem. Na każdych 15.000 mieszkańców będzie przypadał 1 poseł.

Podział na okręgi wyborcze ustali Rada Ministrów na wniosek tymczasowego wydziału śląskiego.

Wybory muszą się odbyć najdalej w ciągu 80 dni od chwili objęcia kraju przez wojska polskie.

Równocześnie z wyborami do pierwszego sejmu śląskiego, odbędą się na Śląsku wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Wybory będą się odbywały według ordynacji wyborczej obowiązującej przy wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Gdyby ze względu na odrębne stosunki Śląska niektóre przepisy tej ordynacji nie mogły znaleźć zastosowania, zastąpi je Rada Ministrów na wniosek tymczasowego wydziału śląskiego innymi przepisami. Tymczasem wydział śląski pełni funkcje zastępcy generalnego Komisarza wyborczego, określone w ustawie z dnia 1-go sierpnia 1919 r. dz.ust.p.p.393.

Art.7.

Sejm śląski uchwali ustawę zasadniczą o ustroju autonomii śląskiej. Ustawa ta określi szczegółowo skład sejmu śląskiego, ordynację wyborczą do tego sejmu, sposób uchwalania i ogłaszania ustaw śląskich i wypadki, których uchwały sejmu śląskiego będą wymagały zatwierdzenia przez referendum ludowe, warunki prawomocności uchwał sejmu śląskiego i sposób przeprowadzenia referendum ludowego, prawo sejmu do wykonywania kontroli nad działalnością wydziału śląskiego, zwłaszcza zaś prawo sejmu, do zwracania się z interpelacjami do wojewody i do wydziału śląskiego, prawo sejmu do urządzania ankiet lub do delegowania specjalnych komisji w obrębie ustawodawstwa śląskiego i autonomicznej administracji śląskiej, czas trwania mandatu wybieralnych członków wydziału śląskiego, zakres działania i ustroj izby obrachunkowej śląskiej i wszelkie inne kwestye ustroju sejmu śląskiego, ustroju wydziału śląskiego i podlegającego mu wojewódzkiego rządu śląskiego.

Art.8.

Ustawę zasadniczą o ustroju autonomii śląskiej uchwaloną przez sejm śląski poda wojewoda bezzwłocznie do wiadomości Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Na wypadek gdyby ustawa ta naruszała przepisy niniejszej ustawy konstytucyjnej winien prezydent Rzeczypospolitej zakazać jej wykonania, może to jednak uczynić tylko przed upływem 45 dni od dnia przesłania mu ustawy.

Po stwierdzeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej zgodności ustawy zasadniczej z niniejszą ustawą konstytucyjną, względnie po upływie terminu 45 dni, zarządzi wydział śląski potwierdzenie ustawy przez lud śląski w drodze referendum ludowego.

Uchwalona w ten sposób ustawa zasadnicza o ustroju autonomii śląskiej obowiązuje także wszel-

kie władze i sądy państwowe,

Zmiana tej ustawy może nastąpić tylko z zachowaniem warunków, w niniejszym art. wyszczególnionych.

Art.9. Prawo obieralności do sejmu śląskiego przysługuje tylko obywatelom polskim, mającym prawo wybierania do sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, o ile ukończyli lat 25 i mieszkają w granicach Rzeczypospolitej Polskiej,.Pod tymi warunkami posiadają prawo obieralności także wojskowi w czynnej służbie o ile ukończyli lat 25.Sląska ustawa zasadnicza określi wypadki niepołączalności mandatu poselskiego z zajmowaniem pewnych stanowisk urzędowych, względnie pewnych zajęć zarobkowych.

Art.10. Sejm sprawdza ważność wyborów niezaprotestowanych.O wartości wyborów zaprotestowanych rozstrzyga sąd wymieniony w śląskiej ustawie zasadniczej, o ile zaś chodzi o pierwszy sejm śląski,sąd oznaczony uchwałą tegoż sejmu.

Art.11. Posłowie nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności, ani w czasie trwania mandatu, ani po jego wygaśnięciu, za swoją działalność w sejmie,lub poza sejmem, wchodzącą w zakres wykonywania mandatu poselskiego.

Za przemówienia i odezwania się, tudzież manifestacje w sejmie, posłowie odpowiadają tylko przed sejmem.Jeżeli jednak poseł naruszył przytem prawa osoby trzeciej,może być przez nią pociągnięty do odpowiedzialności sądowej,lecz władza sądowa ma uzyskać na to zezwolenie sejmu.

Bieg przedawnienia przeciw posłowi ulega przerwie na czas trwania mandatu poselskiego.

Postępowanie sądowe,administracyjne,lub dyscyplinarne,wdrożone przeciw posłowi przed uzyskaniem

mandatu poselskiego, powinno być na żądanie Sejmu zawieszane aż do wygaśnięcia mandatu.

Przez cały czas trwania mandatu posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności sądowo-karnej, lub policyjno-karnej i dyscyplinyrnej, ani pozabawiani wolności bez zezwolenia sejmu. W wypadkach schwytania posła na gorącym uczynku zbrodni pospolitej władza sądowa ma obowiązek bezwłocznego zawiadomienia o tem Marszałka sejmu Śląskiego dla uzyskania zezwolenia sejmu na areszt i dalsze postępowanie karne. Na żądanie Marszałka przytrzymany być musi niezwłocznie uwolniony.

Art.12.

Posłowie otrzymują dyety w wysokości określonej uchwałą sejmu. Oprócz tego przysługuje im prawo bezpłatnego przejazdu na kolejach w obrębie Śląska położonych, a to na tych samych warunkach co posłom do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.13.

Nikt nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za zgodne z prawdą sprawozdanie z jawnego posiedzenia Sejmu.

Art.14.

Sejm wybiera ze swego grona Marszałka i jego zastępców. Regulamin sejmowy określi prawa i obowiązki Marszałka, liczbę wicemarszałków i sekretarzy, rodzaj i ilość komisji sejmowych, tudzież sposób i porządek obrad sejmowych.

Art-15.

Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje, odracza i zamyka Sejm. Sejm winien być zwołany na pierwsze posiedzenie w drugi wtorek po dniu wyborów i corocznie we wrześniu na sesję zwyczajną. Sesja ta nie może być ani odroczoną ani zamkniętą przed uchwaleniem budżetu.

Prezydent Rzeczypospolitej może zwołać Sejm Śląski w każdym czasie na sesję ~~zwyczajną~~ nadzwyczajną, winien zaś to uczynić na żądanie wydziału

śląskiego w ciągu dwóch tygodni.

Art.16. Ustawa zasadnicza śląska określi peryod wyborczy Sejmu śląskiego. Peryod ten nie może trwać dłużej, niż lat 5, licząc od dnia otwarcia Sejmu.

Prezydent Rzeczypospolitej może rozwiązać Sejm śląski za zgodą wydziału śląskiego, w wypadku tym winien jednak równocześnie zarządzić nowe wybory, które muszą się odbyć w ciągu 75 dni od dnia rozwiązania.

Sejm zbiera się najdalej w ciągu dni 15 od dnia wyborów.

Art.17. Prawo początkowania ustaw śląskich przysługuje wydziałowi i sejmowi śląskiemu.

Art.18. Dla ustawodawstwa śląskiego są zastrzeżone sprawy następujące :

1). przepisy o używaniu języka polskiego i niemieckiego w służbie zewnętrznej wszelkich cywilnych władz i urzędów na obszarze Śląska.

Przepisy te nie mogą w niczem naruszać traktatu, zawartego przez Polskę w Versailu dnia 28 czerwca 1919 r.

2). Przepisy o ustroju śląskich władz administracyjnych i śląskich sądów administracyjnych, tudzież o samorządzie powiatowym i gminnym i o języku w urzędowaniu wewnętrznym tych władz. Rząd wojewódzki i starostwa powiatowe są władzami śląskimi a skarb śląski ponosi wszelkie wydatki rzeczowe i osobiste śląskiego rządu wojewódzkiego i starostw z wyjątkiem poborów służbowych wojewody i tegoż zastępcy.

3). Ustawodawstwo sanitarne w całej rozciągłości z wyjątkiem przepisów o zwalczaniu chorób zaraźliwych i zaraz zwierzęcych.

4). Ustawodawstwo o organizacji policji i żandarmerji.

5). Ustawodawstwo w sprawach kościelnych i w sprawie szkół ogólno-kształcących i zawodowych.

6). Ustawodawstwo o zaopatrzeniu ubogich, o polityce budowlanej, ogniowej, drogowej, o utrzymywaniu dróg lądowych i o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa.

7). Ustawodawstwo o ograniczeniu wolności obrotu nieruchomościami, tudzież ustawodawstwo we wszystkich sprawach, których przedmiotem jest zawodowa rolnicza koncesja gruntów, produkcja rolnicza i leśna, oraz wymiana i używanie przeznaczonych na nie obszarów, jakoto : leśnictwo, polowanie, rybołówstwo, chów bydła, ochrona pól (polityka polowa) i zarządzenia celem tępienia szkodników rolnych i leśnych, organizacja kredytu rolniczego.

8). Ustawy przeciwko lichwie, tudzież ustawodawstwo o gospodarstwie przymusowem. W czasie wojny przestają śląskie ustawy o gospodarstwie przymusowem obowiązywać o ile są sprzeczne z odnośnymi ustawami państwowymi, względnie z wydanymi na podstawie tych ustaw rozporządzeń władz państwowych.

9). Ustawodawstwo wodne łącznie z ustawodawstwem o melioracjach rolniczych i o budownictwie wodnem, z wyjątkiem ustawodawstwa o sztucznych drogach wodnych.

10). Ustawodawstwo w sprawie zaopatrzenia przedsiębiorstw i ludności śląskiej w energię elektryczną, tudzież ustawodawstwo w sprawie robót publicznych, dokonanych na koszt skarbu śląskiego, względnie w sprawie zakładów użyteczności publicznej, dotowanych ze skarbu śląskiego.

11). Ustalenie corocznego budżetu śląskiego i zatwierdzenie zamknięć rachunkowych, zaciągnięcie pożyczki wojewódzkiej, zbycie, zamiana i obciążenie nieruchomości wojewódzkiego i przyjęcie gwarancji finansowej przez województwo śląskie.

12). Nakładanie podatków i opłat publicznych śląskich i ustanawianie monopolów śląskich stosownie do przepisów ustawy przedzianej w art. 19.

Art.19.

Zakres praw sejmu śląskiego w dziedzinie skarbowości i stosunku systemu podatkowego śląskiego i systemu podatkowego państwowego będzie ustalony w równobrzmiących ustawach : państwowej i śląskiej. Projekt tych ustaw będzie ułożony przez Radę Ministrów w porozumieniu z wydziałem śląskim.

Art.20.

Na własność skarbu śląskiego przechodzą :

1). Położona w obrębie województwa śląskiego własność byłego prowincjonalnego związku komunalnego śląskiego i fundusze zakładów pozostających pod zwierzchnim zarządem sejmu i wydziału prowincjonalnego w Wrocławiu, tudzież własność b. funduszu krajowego śląskiego i innych funduszy zakładów, pozostających pod zwierzchnim zarządem Sejmu krajowego i wydziału krajowego w Opawie.

2). Położona w obrębie województwa śląskiego własność Rzeszy Niemieckiej, państwa pruskiego i państwa austriackiego, tudzież rodzin dawniej w Prusach i w Austrii panujących, z wyjątkiem własności przechodzących na własność skarbu Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie z wyjątkiem :

a/. kolei państwowych i całej należącej do nich własności kolejowej,

b/. koszar i innych nieruchomości i ruchomości, przeznaczonych na cele wojskowe,

c/. budynków, nieruchomości i ruchomości, przeznaczonych na umieszczenie sądów cywilnych i karnych, więzień, urzędów pocztowych, telegraficznych i telefonicznych.

d/. skarb śląski odstąpi oprócz tego na własność Rzeczypospolitej Polskiej nieruchomości i budynki potrzebne na pomieszczenie władz i urzędów państwowych, o ile dane nieruchomości i budynki były przeznaczone na umieszczenie takich samych władz niemieckich, pruskich, lub austriackich.

Art. 21. Z zakresu ustawodawstwa śląskiego są wyłączone :

- 1). Sprawy zagraneczne w ogólności, zatwierdzanie traktatów handlowych z państwami zagranicznymi w szczególności.
- 2). Ustawodawstwo wojskowe,
- 3). Ustawodawstwo o obywatelstwie polskiem,
- 4). Ustawodawstwo o monecie i walucie, o bankach biletowych i cłach,
- 5). Ustawodawstwo o miarach i wagach, o pocztach, telegrafach i telefonach, o kolejach i o żegludze morskiej i potrzebnej.

Art. 22.

We wszystkich sprawach, nie wymienionych ani w art. 18 ani 20, będą na Śląsku obowiązywały przepisy obowiązujące w chwili przyłączenia kraju do Rzeczypospolitej Polskiej tak długo, dopokąd nie zostaną zmienione albo ustawą państwową, lub ustawą śląską-

W sprawach tych nie jest ustawodawstwo śląskie właściwem tylko wtenczas, jeżeli dana sprawa została unormowana ustawą państwową jednolicie dla całej Polski i z wyraźnem wykluczeniem właściwości sejmu śląskiego.

Sejm śląski będzie jednak zawsze uprawnionym do wydawania przepisów cywilnych i karnych w sprawach zastrzeżonych temuż sejmowi na mocy art. 18.

Art. 23.

Ustawodawstwo o ubezpieczeniu socyalmem i zaopatrzeniu inwalidów wojennych, wdów i sierot wojennych jest rzeczą sejmu śląskiego tak długo, dopóki ustawodawstwo państwowe nie zapewni klasie robotniczej względnie inwalidom, wdowom i sierotom wojennym w całej Rzeczypospolitej Polskiej lepszego, lub przynajmniej takiego samego zaopatrzenia, co ustawy na Śląsku obowiązujące.

Art. 24.

Wydział śląski składa się : z wojewody ~~mianam~~ śląskiego, z tegoż zastępcy i z 5 członków, wybranych w głosowaniu stosunkowym przez Sejm śląski. Bliższe przepisy o sposobie wyboru tych członków uchwali Sejm śląski.

Wojewodę i tegoż zastępcę mianuje Naczelnik Państwa na wniosek Rady Ministrów, uchwalony po wysłuchaniu opinii wydziału śląskiego, obradującego w tej sprawie bez udziału wojewody i tegoż zastępcy.

Naczelnik Państwa może na wniosek Rady Ministrów zwolnić z urzędu wojewodę i tegoż zastępcę-

Art. 25.

W sprawach należących do ustawodawstwa śląskiego na mocy art. 18 i 19. przysługuje władza wykonawcza wydziałowi śląskiemu i podlegającym mu władzom administracyjnym śląskim. Za zgodą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej może być przeprowadzenie ustawy śląskiej powierzone także władzy państwowej w ustawie śląskiej ~~upa~~ wskazanej.

Art. 26.

W sprawach wyszczególnionych w art. 21 podlega Śląsk całkowicie władzy organów centralnych Rzeczypospolitej, t.j. Sejmu. Naczelnika Państwa i Ministrów. W sprawach tych może Rada Ministrów po wysłuchaniu opinii wydziału śląskiego wydawać rozporządzenia, zaprowadzające zmiany niemieckich i pruskich, względnie austriackich i innych ustaw i rozporządzeń, potrzebne celem przystosowania przepisów prawnych i administracyjnych w tych sprawach do przepisów prawnych i administracyjnych, obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

Rada Ministrów oznaczy dzień oddania poszczególnych działów administracyjnych w tych sprawach pod bezpośrednie kierownictwo właściwych ministrów. Oddanie to musi nastąpić w ciągu pierwszych 3 miesięcy od chwili objęcia kraju przez wojska polskie. Aż do dr'

oddania sprawuje wojewoda zamiast właściwego ministra administracyę, z prawem zasiadania w Radzie Ministrów, z głosem stanowczym w sprawach tej administracyi.

Art. 27.

W instancyi wojewódzkiej powiatowej będzie w sprawach wyszczególnionych w art. 21 administracya przysługiwała wojewodzie i starostom w całej Rzeczypospolitej o ile nie jest przekazana państwowym władzom lub urządóm specjalnym

Wojewoda i starosta powinni w tych sprawach stosować się ściśle do zgodnych z prawem rozporządzeń i rozkazów ministrów.

Art. 28.

O ile ustawa niniejsza lub późniejsze ustawy w sprawach wyszczególnionych w art. 21. przysługuje władza wykonawcza w najwyższej instancyi wydziałowi śląskiemu, który w sprawach tych sprawuje także funkcye, przysługujące według ustaw niemieckich i pruskich naczelnemu prezesowi Rady prowincjonalnej, prezesowi rejencyi, rejencyi i wydziałowi rejencyjnemu jako władzy uchwalającej. Ustawa państwowa, wymieniona w art. 21 może przekazać władzę wykonawczą w tych sprawach w najwyższej instancyi ministrom. W wypadku tym będzie w instancyi wojewódzkiej i powiatowej administracya przysługiwała wojewodzie i starostom, o ile nie jest w całej Rzeczypospolitej przekazaną innym władzom lub urządóm. Wojewoda i starostowie powinni w tym wypadku stosować się ściśle do zgodnych z prawem rozporządzeń i rozkazów ministrów-

Ustawy państwowe przekażą w każdym razie administracyę w sprawach przemysłowych, górniczych i hutniczych w instancyi wojewódzkiej i w instancjach niższych władzom śląskim.

Art. 29.

Wojewoda jest przewodniczącym wydziału śląskiego i zwołuje tegoż posiedzenia, musi zaś je

zwołać na żądanie dwóch członków. Wojewoda przewodniczący na posiedzeniach wydziału i wykonuje jego uchwały.

Do ważności uchwały potrzebną jest obecność przynajmniej trzech członków z wyboru. Uchwały zapadają większością głosów, przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu, jego głos m rozstrzyga w razie równości głosów.

W razie nieobecności wojewody spełnia funkcje przewodniczącego jego zastępca. Nieobecnego na posiedzeniu członka wydziału śląskiego może zastępować wice -dyrektor sekcji, zastępujący go w kierowaniu sekcją rządu wojewódzkiego.

Art. 30. Wojewoda, względnie jego zastępca może zmienić uchwałę wydziału śląskiego, sprzeciwiającą się ustawom lub przekraczającą zakres działania wydziału. W wypadku tym przedstawia wojewoda wzgl. jego zastępca sprawę wyższemu trybunałowi administracyjnemu w Warszawie do ostatecznej decyzji.

Art. 31. Wydział śląski ma prawo celem wykonania ustaw śląskich i z powołaniem się na nie wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i przeprowadzenie ich użyciom przymusu zapewnić.

Art. 32. Wojewoda i tegoż zastępca, członkowie wydziału śląskiego, tudzież delegowani przez wymienionych urzędnicy mają prawo brać udział w posiedzeniach sejmowych i przemawiać poza kolejną mowców, zapisanych do głosu. W głosowaniach mogą brać udział o ile są posami.

Art. 33. Wojewoda, tegoż zastępca i członkowie wydziału śląskiego nie mogą uczestniczyć w zarządzie, ani uczestniczyć w zarządzie i kontroli przedsiębiorstw i instytucji na zysk obliczonych, lub oddawać się jakimkolwiek zajęciom zarobkowym.

Art. 34. Śląski rząd wojewódzki dzieli się na siedm sekcji każda sekcja zaś na departamenty.

Dyrektorem sekcji prezydialnej jest wojewoda, jego zastępca zaś kieruje sekcją administracji państwowej, sprawowanej w ostatniej instancji przez ministerstwo.

Sprawy administracyjne, zastrzeżone w ostatniej instytucji wydziałowi śląskiemu, dzielą się na sekcje, stosownie do uchwały wydz.śląsk., który w swoim regul. oznaczy zakres spraw, zastrzeżonych dla posiedzeń plenarnych wydziału. Dyrektorami innych sekcji są członkowie wydziału śląskiego z wyboru. Inne sprawy administracyjne załatwia dyrektor sekcji względnie urzędnik przez niego upoważniony.

Art. 35. Wicedyrektorów sekcji i szefów poszczególnych departamentów rządu wojewodzkiego, tudzież starostów mianuje i usuwa naczelnik państwa na wniosek wydziału śląskiego.

Innych urzędników śląskich władz mianuje wydział śląski, względnie osoba, oznaczona przez ustawę śląską a w braku tejże przez wydział śląski.

Urzędników władz śląskich, naruszających ustawy państwowe lub śląskie, lub niestosujących się do rozporządzeń i rozkazów wojewody, zgodnych z ustawami a zwłaszcza z niniejszą ustawą może wojewoda zmienić w urzędowaniu. O zwolnieniu ich z urzędu orzeka wydział śląski. Do odnośnych uchwał wydziału ma zastosowanie przepis art. 30. niniejszej ustawy konstytucyjnej.

Art. 36. Wyższych urzędników urzędów i władz państwowych na Śląsku, sędziów, urzędników koejowych, pocztowych i t.p. od VIII kl. płac w górę, mianuje stosownie do obowiązujących co do tego przepisów Naczelnik Państwa lub Minister lub inna osoba; przeciwko proponowanemu do nominacji może jednak wojewoda wnieść swoje veto. Nominacje dokonane bez dania możliwości wojewodzie wykonania prawa weta są nieważne.

- Art. 37. Wydziałowi Śląskiemu służy na przeciąg dwóch lat prawo zwalniania i przenoszenia urzędników czynnych w chwili zajęcia kraju przez wojsko polskie, nie wyłączając tych, którzy z mocy obowiązujących ustaw korzystają z prawa nieusuwalności.
- Art. 38. Siedzibą sejmu śląskiego, wydziału śląskiego i rządu wojewódzkiego jest tymczasowo miasto Bytom. Definitywną siedzibę oznaczy śląska ustawa zasadnicza.
- Art. 39. Przed objęciem urzędu składają członkowie wydziału śląskiego na posiedzeniu sejmu śląskiego w ręce wojewody przysięgę treści następującej :
- "Ślubuję Panu Bogu Wszec mogącemu, iż na powierzonym^m mi urzędzie^{zie} dążyć będę do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi Rzeczypospolitej Polskiej, której wierności zawsze dochowam, dobra ludu śląskiego i praw autonomii śląskiej, oraz przepisów ustaw państwowych i śląskich strzedz będę niezłomnie, a obowiązki moje zawsze sumiennie i z całą świadomością ciążącej na mnie odpowiedzialności wypełniać będę.
- Tak mi Panie Boże dopomóż".
- Art. 40. Wojewoda i tegoż zastępca, tudzież urzędnicy władz państwowych i sądu na Śląsku składają przysięgę służbową według roty.. i w sposób przepisany dla urzędników Rzeczypospolitej Polskiej, w rocie będzie jednak w stosownem miejscu umieszczone ślubowanie, iż przysięgający "będzie przestrzegał niezłomnie niniejszej ustawy konstytucyjnej i ustaw śląskich."
- Art. 41. Urzędnicy śląskich władz i sądów administracyjnych winni złożyć przysięgę służbową według roty uchwalonej przez wydział śląski, w rocie będzie jednak na pierwszym miejscu umieszczone ślubowanie, iż przysięgający na powierzonym mu urzędzie "dążyć będzie do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi

Rzeczypospolitej Polskiej, której wierności zawsze dochowa", dalej zaś ślubowanie, że "będzie przestrzegał niezłomnie przepisów ustaw państwowych i śląskich.

IV. O sądach zwyczajnych i administracyjnych.

- Art. 42. Sądy zwyczajne i administracyjne wydają wyroki swoje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.
- Art. 43. Atrybucye sądu Rzeszy Niemieckiej w Lipsku, jak instancyi kasacyjnej, rewizyjnej i zażaleniowej przechodzą na Sąd Najwyższy w Warszawie .
- Minister Sprawiedliwości zarządzi w porozumieniu z tymczasowym wydziałem śląskim potrzebne celem bezwłocznego utworzenia śląskiego sądu apelacyjnego w Bytomiu lub w innem mieście śląkiem.
- Art. 44. Sąd apelacyjny w Bytomiu i podległe mu sądy, niższe są sądami państwowymi, nadzór nad tymi sądami przysługuje w najwyższej instancyi Ministrowi Sprawiedliwości, stosownie do obowiązujących w tej sprawie ustaw.
- Za zgodą wydziału śląskiego może minister w ciągu pierwszych dwu lat od chwili zajęcia kraju przez wojska polskie przenosić sędziów na inne posady, zwalniać ich ze służby z zastrzeżeniem praw emerytalnych.
- Art. 45. Wydział śląski zarządzi co potrzeba celem bezwłocznego utworzenia śląskiego trybunału administracyjnego. Aż do dalszego zarządzenia w drodze ustawodawczej będą temu trybunałowi przysługiwały atrybucye najwyższego sądu administracyjnego w Berlinie i wydziału rejencyjnego jako sądu administracyjnego.
- Art. 46. Zapadające w ostatniej instancyi orzeczenia lub zarządzenia śląskich władz administracyjnych i śląskiego trybunału administracyjnego mogą być zażalenie drogą skargi do wyższego trybunału administracyjnego

~~magambyñmzaczapmnm~~ W Warszawie, ale tylko z powodu naruszenia rozdziału LL.Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, względnie z powodu naruszenia niniejszej ustawy konstytucyjnej, lub też z powodu naruszenia zgodnych z tą ustawą ustaw państwowych.

- Art. 47. Posłowie śląscy w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej nie biorą udziału w rozprawach i głosowaniach dotyczących spraw, wyszczególnionych w art. 18względnie dotyczących budżetu lub urzędowania władz administracyjnych, nie rozciągających swej działalności na obszar Śląska.
- Art. 48. Niniejsza ustawa konstytucyjna uchyla wszelkie przepisy, sprzeczne z jej postanowieniami
- Art. 49. Wykonanie ustawy niniejszej należy do Prezydenta Ministrów.
- Art. 50. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.